

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie 11

1

Europa i turystyka 15

- 1.1. Europa, czyli „podróż do źródeł” 15
- 1.2. Krótka historia turystyki w Europie 19
- 1.3. Europa na globalnym rynku turystycznym 24
 - 1.3.1. Wielkość i struktura turystyki międzynarodowej w Europie 24
 - 1.3.2. Najważniejsze rynki 35
 - 1.3.3. Trendy rozwojowe turystyki europejskiej 37

2

Polityka turystyczna Unii Europejskiej 40

- 2.1. Znaczenie turystyki w krajach Unii Europejskiej 40
- 2.2. Instytucje Unii Europejskiej i ich rola w turystyce 44
 - 2.2.1. Parlament Europejski 46
 - 2.2.2. Rada Unii Europejskiej 47
 - 2.2.3. Komisja Europejska 48
 - 2.2.4. Komitet Ekonomiczny i Społeczny 50
 - 2.2.5. Komitet Regionów 51
 - 2.2.6. Europejski Bank Inwestycyjny 52
- 2.3. Turystyka jako *acquis communautaire* 53
 - 2.3.1. Ogólne działania Unii Europejskiej mające wpływ na turystykę 54
 - 2.3.1.1. Swobodny przepływ osób 55
 - 2.3.1.2. Ochrona konsumenta 55
 - 2.3.1.3. Polityka regionalna 57
 - 2.3.1.4. Fundusze przedakcesyjne 60

2.3.1.5. Polityka transportowa	62
2.3.1.6. Ochrona środowiska	65
2.3.2. Bezpośrednie działania na rzecz turystyki	66
2.3.2.1. Wstępne wytyczne dotyczące turystyki	67
2.3.2.2. Europejski Rok Turystyki	68
2.3.2.3. Plan działania na rzecz turystyki	69
2.3.2.4. Zielona Księga	71
2.3.2.5. Philoxenia	73
2.3.2.6. Wspólnie pracując dla przyszłości	74
2.3.2.7. Kierunki zrównoważonego rozwoju	76
2.3.2.8. Odnowiona polityka turystyczna	78
2.3.2.9. Agenda dla zrównoważonej i konkurencyjnej turystyki	80
2.3.2.10. Traktat Lizboński	83
2.3.2.11. Europa – najpopularniejszy kierunek	84

3

Organizacja systemu zarządzania turystyką w Unii Europejskiej

3.1. Narodowa Administracja Turystyczna	89
3.2. Narodowa Organizacja Turystyki	93
3.2.1. Cele i zadania	95
3.2.2. Struktura wewnętrzna	98
3.2.3. Źródła finansowania	101

4

Zakres działalności Narodowej Organizacji Turystyki

4.1. Funkcja analityczna i badawcza	109
4.2. Funkcja promocyjna i marketingowa	115
4.2.1. Hasła i symbole promocyjne	117
4.2.2. Kampanie reklamowe	118
4.2.3. Targi, wystawy, warsztaty i seminaria	119
4.2.4. Wydawnictwa	122
4.2.5. Podróże studyjne	123
4.2.6. Public relations (PR)	124
4.3. Funkcja informacyjna	126
4.3.1. Systemy informacji turystycznej	127
4.3.2. Nowe technologie	130
4.4. Funkcja koordynacyjna	132
4.5. Funkcja konsultacyjno-doradcza	135
4.6. Funkcja edukacyjno-szkoleniowa	136
4.7. Inne funkcje	139

5

Europejska Komisja Turystyki 142

- 5.1. Cele i zadania 143
- 5.2. Struktura organizacyjna 145

6

Europejska Grupa Działania w Turystyce 149

7

Europejskie Forum Turystyki 152

- I. Europejskie Forum Turystyki, 10 grudnia 2002 r., Bruksela, Belgia 153
- II. Europejskie Forum Turystyki, 28–29 listopada 2003 r., Abano Terme, Włochy 154
- III. Europejskie Forum Turystyki, 15–16 października 2004 r., Budapeszt, Węgry 156
- IV. Europejskie Forum Turystyki, 20–21 października 2005 r., La Valletta, Malta 157
- V. Europejskie Forum Turystyki, 16–17 listopada 2006 r., Limassol, Cypr 158
- VI. Europejskie Forum Turystyki, 25–27 października 2007 r., Algarve, Portugalia 160
- VII. Europejskie Forum Turystyki, 18–19 września 2008, Bordeaux, Francja 162
- VIII. Europejskie Forum Turystyki, 9 października 2009 r., Bruksela, Belgia 164
- IX. Europejskie Forum Turystyki, 17–19 listopada 2010 r., Mellicha, Malta 166
- X. Europejskie Forum Turystyki, 5–7 października 2011 r., Kraków, Polska 168

8

Europejski model turystyki na przykładzie ośrodków EDEN 171

9

Studium przypadków 180

- 9.1. Najlepsze ośrodki turystyczne Europy 180
- 9.1.1. Na obszarach wiejskich (2007 r.) 180
1. Pielachtal (Austria) 180
 2. Durbuy (Belgia) 181
 3. Sveti Martin na Muri (Chorwacja) 181
 4. Trodos (Cypr) 182
 5. Florina (Grecja) 182
 6. Őrseg (Węgry) 183
 7. Clonakilty (Irlandia) 183
 8. Specchia (Włochy) 184
 9. Kuldiga (Łotwa) 184
 10. Nadur (Malta) 185

9.1.2. Turystyka i lokalne dziedzictwo niematerialne (2008 r.)	185
1. Steirisches Vulkanland (Austria)	185
2. Ath (Belgia)	186
3. Belogradczik (Bułgaria)	186
4. Durdevac (Chorwacja)	186
5. Agros (Cypr)	187
6. Viljandi (Estonia)	187
7. Wild Taiga (Finlandia)	188
8. Jurajski szlak wina (Francja)	188
9. Grevena (Grecja)	189
10. Hortobágy (Węgry)	189
11. Carlington i Półwysep Cooley (Irlandia)	190
12. Corinaldo (Włochy)	190
13. Rēzekne (Łotwa)	191
14. Plateliai (Litwa)	191
15. Echternach (Luksemburg)	192
16. Kercem (Malta)	192
17. Dolina Horezu (Rumunia)	193
18. Dolina rzeki Soczy (Słowenia)	193
19. Sierra de las Nieves (Hiszpania)	194
20. Edirne (Turcja)	194
9.1.3. Turystyka i obszary chronione (2009 r.)	195
1. Rezerwat biosfery Grosses Walsertal (Austria)	195
2. Park Krajobrazowy Viroinval (Belgia)	195
3. Belitsa, obwód Błagojewgrad (Bułgaria)	195
4. Park Narodowy Wlebitu Północnego (Chorwacja)	196
5. Vouni Panagias (Cypr)	196
6. Park Narodowy Czeska Szwajcaria (Czechy)	196
7. Park Narodowy Soomaa (Estonia)	197
8. Regionalny Park Narodowy Północnych Wogezów (Francja)	197
9. Wyspa Lesbos (Grecja)	198
10. Park Narodowy Irottkő (Węgry)	198
11. Owczy Cypel (Irlandia)	198
12. Półwysep Sinis – wyspa Mal di Ventre (Włochy)	199
13. Park krajobrazów leśnych Tervete (Łotwa)	199
14. Delta Niemna (Litwa)	200
15. Tereny rekreacyjne i rezerwat przyrody Haff Réimech (Luksemburg)	200
16. Mellieha i Manikata (Malta)	200
17. Park Gravenrode (Holandia)	201
18. Rzeczpospolita Ptasia w Ujściu Warty (Polska)	201
19. Park Narodowy Apuseni (Rumunia)	202

20. Solcava (Słowenia)	202
21. Delta Ebro (Hiszpania)	202
22. Kars – rezerwat jeziora Kuyucuk (Turcja)	203
9.2. Narodowe organizacje turystyki w krajach Unii Europejskiej	203
Austria – Österreich Werbung	203
Belgia – Toerisme Vlaanderen (Tourist Office for Flanders)	
Office de Promotion du Tourisme Wallonie – Bruxelles	206
Bulgaria – Bulgarian Ministry of Economy, Energy and Tourism	208
Chorwacja – Croatian National Tourist Board	211
Cypr – Cyprus Tourism Organisation	213
Czechy – CzechTourism	217
Dania – VisitDenmark	220
Estonia – Enterprise Estonia, Estonian Tourist Board	223
Finlandia – Finnish Tourist Board	226
Francja – Atout France	229
Grecja – Greek National Tourist Organization	233
Holandia – Netherlands Board of Tourism & Conventions	236
Hiszpania – El Instituto de Turismo de España „Turespaña”	239
Irlandia – Fáilte Ireland	
Tourism Ireland	242
Litwa – Lithuanian State Department of Tourism	246
Luksemburg – Office National du Tourisme	249
Łotwa – Latvian Tourism Development Agency	251
Malta – Malta Tourism Authority	254
Niemcy – Deutsche Zentrale für Tourismus	257
Polska – Polska Organizacja Turystyczna	261
Portugalia – Turismo de Portugal	265
Rumunia – Ministry of Regional Development and Tourism	268
Słowacja – Slovak Tourist Board (STB)	271
Słowenia – Slovenian Tourist Board	275
Szwecja – VisitSweden	278
Węgry – Hungarian Tourism Plc.	282
Wielka Brytania – VisitBritain	285
Włochy – Ente Nazionale Italiano per il Turismo	289
Bibliografia	293